

ZAKON

O INTEGRISANOM SPREČAVANJU I KONTROLI ZAGAĐIVANJA ŽIVOTNE SREDINE

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i postupak izdavanja integrisane dozvole za postrojenja i aktivnosti koja mogu imati negativne uticaje na zdravlje ljudi, životnu sredinu ili materijalna dobra, vrste aktivnosti i postrojenja, nadzor i druga pitanja od značaja za sprečavanje i kontrolu zagađivanja životne sredine.

Značenje izraza

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) materija, odnosno supstanca jeste svaki hemijski element i njegova jedinjenja osim radioaktivnih materija i genetski modifikovanih organizama u okviru značenja određenih zakonom;

2) zagađenje jeste neposredno ili posredno unošenje materija, vibracija, toplote ili buke u vazduh, vodu ili zemljište izazvano ljudskom aktivnošću koje može biti štetno po zdravlje ljudi ili kvalitet životne sredine i koje može dovesti do oštećenja materijalnih dobara;

3) postrojenje jeste stacionarna tehnička jedinica u kojoj se izvodi jedna ili više aktivnosti koje su utvrđene posebnim propisom i za koje se izdaje integrisana dozvola, kao i svaka druga aktivnost kod koje postoji tehnička povezanost sa aktivnostima koje se izvode na tom mestu i koja može proizvesti emisije i zagađenje;

4) postojeće postrojenje jeste postrojenje koje je pušteno u rad, u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona ili za koje je dobijena integrisana dozvola ili koje, po mišljenju nadležnog organa, u potpunosti ispunjava uslove za podnošenje zahteva za dobijanje integrisane dozvole za rad, pod uslovom da takvo postrojenje bude pušteno u rad najkasnije u roku utvrđenom ovim zakonom, prema programu usklađivanja pojedinih privrednih grana sa odredbama ovog zakona;

5) emisija jeste neposredno ili posredno ispuštanje materija, vibracija, toplote ili buke iz izvora u postrojenju, u vazduh, vodu ili zemljište;

6) granična vrednost emisije jeste masa izražena u obliku određenih specifičnih parametara, koncentracije i/ili nivoa pojedinačne emisije koju nije dozvoljeno preći u toku jednog ili više vremenskih perioda, u skladu sa posebnim propisom;

7) standard kvaliteta životne sredine jeste skup uslova i zahteva koji moraju biti ispunjeni u određeno vreme i na određenom području ili u pojedinim elementima životne sredine, u skladu sa posebnim propisima;

8) nadležni organ jeste organ odgovoran za sprovođenje obaveza u okviru ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom, i to:

- ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine;
- pokrajinski organ nadležan za poslove zaštite životne sredine;
- organ jedinice lokalne samouprave nadležan za poslove zaštite životne sredine;

9) zahtev za izdavanje integrisane dozvole jeste pisani akt koji operater, zajedno sa propisanom dokumentacijom podnosi nadležnom organu radi izdavanja integrisane dozvole za rad postrojenja;

10) integrisana dozvola jeste odluka nadležnog organa doneta u formi rešenja kojom se odobrava puštanje u rad postrojenja ili njegovog dela, odnosno obavljanje aktivnosti čiji sastavni deo čini dokumentacija sa utvrđenim uslovima kojima se garantuje da takvo postrojenje ili aktivnost odgovaraju zahtevima predviđenim ovim zakonom;

11) izmena u pogonu jeste promena prirode ili funkcionisanja ili proširenje postrojenja koji mogu uticati na životnu sedinu;

12) bitna izmena u radu postrojenja jeste promena koja, po mišljenju nadležnog organa, može imati značajne negativne posledice po zdravlje ljudi, životnu sredinu ili materijalna dobra;

13) registar izdatih dozvola jeste glavna knjiga u koju se upisuju podaci koji se odnose na izdate dozvole i zbirka isprava na osnovu kojih se podaci upisuju u glavnu knjigu;

14) najbolje dostupne tehnike (BAT) - najdelotvornije i najmodernije faze u razvoju aktivnosti i načinu njihovog obavljanja koje omogućavaju pogodniju primenu određenih tehnika za zadovoljavanje graničnih vrednosti emisija, propisanih u cilju sprečavanja ili ako to nije izvodljivo, u cilju smanjenja emisija i uticaja na životnu sredinu kao celinu;

Pojedini elementi izraza "najbolje dostupne tehnike" imaju sledeća značenja:

- **tehnika** - način na koji je postrojenje projektovano, izgrađeno, održavano, na koji funkcioniše i stavlja se van pogona ili zatvara, uključujući i tehnologiju koja se koristi;
- **dostupna** - tehnika razvijena do stepena koji omogućava primenu u određenom sektoru industrije pod ekonomski i tehnički prihvatljivim uslovima, uključujući troškove i koristi, ako je pod uobičajenim uslovima dostupna operateru;
- **najbolji** - podrazumeva najefikasniji učinak u postizanju visokog opšteg nivoa zaštite životne sredine;

15) operater jeste svako fizičko ili pravno lice koje, u skladu sa propisima, upravlja postrojenjem ili ga kontroliše ili je ovlašćen za donošenje ekonomskih odluka u oblasti tehničkog funkcionisanja postrojenja i na čije ime se izdaje integrisana dozvola;

16) javnost obuhvata jedno ili više fizičkih ili pravnih lica, njihova udruženja, organizacije ili grupe;

17) zainteresovana javnost obuhvata javnost na koju rad postrojenja i obavljanje aktivnosti utiče ili je verovatno da će uticati, uključujući nevladine organizacije koje se bave zaštitom životne sredine i koje su evidentirane kod nadležnog organa.

Načela integrisanog sprečavanja i kontrole zagađivanja

Član 3.

Osnovna načela integrisanog sprečavanja i kontrole zagađivanja su:

1) Načelo predostrožnosti - svaka aktivnost mora biti sprovedena na način da se: ne prouzrokuje bilo kakvo znatno zagađenje; spreče ili smanje emisije na samom izvoru zagađivanja koje dovode do zagađenja vazduha, vode i zemljišta; spreči ili smanji korišćenje neobnovljivih prirodnih resursa i energije; spreči ili smanji stvaranje otpada; svede na minimum rizik po zdravlje ljudi, životnu sredinu i materijalna dobra.

Načelo predostrožnosti ostvaruje se procenom uticaja na životnu sredinu, procenom opasnosti od rizika i korišćenjem najbolje dostupnih tehnika.

Odsustvo naučne pouzdanosti ne može biti razlog za nepreduzimanje mera integrisanog sprečavanja i kontrole zagađivanja životne sredine u slučaju mogućih značajnih uticaja na životnu sredinu.

2) Načelo integrisanosti i koordinacije - integrisani pristup izdavanja dozvola je usklađen postupak izdavanja dozvole u kom učestvuje više od jednog nadležnog organa koji preduzimaju mere za efikasan i integrisan pristup ovom postupku.

Potpuna uzajamna koordinacija nadležnih organa u postupku izdavanja dozvola i određivanju uslova omogućava postizanje najvišeg praktično mogućeg nivoa zaštite životne sredine kao celine.

3) Načelo održivog razvoja - radi ostvarivanja veće održive ravnoteže između ljudskih aktivnosti i društveno-ekonomskog razvoja s jedne strane i resursa i sposobnosti obnavljanja prirode s druge strane, režim integrisanog sprečavanja i kontrole zagađivanja obezbeđuje se izdavanjem dozvola, utvrđivanjem uslova za održivo korišćenje prirodnih resursa, sirovina i energije.

Neobnovljivi prirodni resursi koriste se pod uslovima koji obezbeđuju njihovo dugoročno i razumno korišćenje.

Održivo upravljanje otpadom znači efikasnije korišćenje resursa, smanjenje količine otpada i postupanje sa njim na način koji doprinosi ciljevima održivog razvoja.

4) Načelo hijerarhije upravljanja otpadom - hijerarhija upravljanja otpadom predstavlja redosled prioriteta u praksi upravljanja otpadom koji čine: sprečavanje stvaranja otpada i redukcija, odnosno smanjenje korišćenja resursa i smanjenje količina i/ili opasnih karakteristika nastalog otpada; ponovna upotreba, odnosno korišćenje proizvoda za istu ili drugu namenu; reciklaža, odnosno tretman otpada radi dobijanja sirovine za proizvodnju istog ili drugog proizvoda; iskorišćenje, odnosno korišćenje vrednosti otpada (kompostiranje, povrat energije i dr).

5) Načelo "zagađivač plaća" - zagađivač mora da snosi pune troškove posledica svojih aktivnosti, odnosno troškove nastale ugrožavanjem životne sredine, koji uključuju troškove za ugrožavanje i rizik po životnu sredinu i troškove uklanjanja štete nanete životnoj sredini, odnosno vraćanja lokacije u zadovoljavajuće stanje životne sredine posle zatvaranja postrojenja ili prestanka obavljanja aktivnosti.

6) Načelo javnosti - u cilju informisanja javnosti o radu postrojenja i o njihovom mogućem uticaju na životnu sredinu, kao i u cilju obezbeđenja pune otvorenosti postupka izdavanja dozvola, javnost mora imati pristup informacijama koje se odnose na zahtev za izdavanje dozvole za nova postrojenja ili za bitne izmene u radu postrojenja, izradu nacрта dozvole, rešenja o izdavanju dozvole i o svakom njenom obnavljanju, kao i na relevantne podatke dobijene monitoringom.

II. INTEGRISANA DOZVOLA

Vrste aktivnosti i postrojenja

Član 4.

Vrste aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola (u daljem tekstu: dozvola) klasifikuju se prema nivou zagađivanja i riziku koji te aktivnosti mogu imati po zdravlje ljudi i životnu sredinu, uključujući i druge tehnički srodne aktivnosti koje mogu proizvesti emisije i zagađenje životne sredine.

Vrste aktivnosti i postrojenja iz stava 1. ovog člana obuhvataju nova i postojeća postrojenja.

Vlada Republike Srbije (u daljem tekstu: Vlada) propisuje vrste aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje dozvola.

Nadležni organ

Član 5.

Ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo) izdaje dozvolu u skladu sa ovim zakonom za postrojenja i aktivnosti za koja dozvolu ili odobrenje za izgradnju i početak rada, odnosno izvođenje ili obavljanje aktivnosti, izdaje drugo nadležno ministarstvo.

Pokrajinski organ nadležan za poslove zaštite životne sredine izdaje dozvolu u skladu sa ovim zakonom za postrojenja i aktivnosti za koja dozvolu ili odobrenje za izgradnju i početak rada, odnosno izvođenje ili obavljanje aktivnosti, izdaje drugi nadležni pokrajinski organ.

Organ jedinice lokalne samouprave nadležan za poslove zaštite životne sredine izdaje dozvolu u skladu sa ovim zakonom za postrojenja i aktivnosti za koja dozvolu ili odobrenje za izgradnju i početak rada, odnosno izvođenje ili obavljanje aktivnosti, izdaje drugi nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Obaveze nadležnog organa

Član 6.

Nadležni organ obezbeđuje:

- 1) da rad novih postrojenja ne započne pre dobijanja dozvole osim u slučaju probnog rada odobrenog u skladu sa zakonom;
- 2) da rad postojećih postrojenja započet pre dana stupanja na snagu ovog zakona bude usklađen sa zahtevima i uslovima utvrđenim ovim zakonom;
- 3) da uslovi i postupak izdavanja dozvola budu u potpunosti koordinirani u slučaju da u postupku učestvuje više od jednog nadležnog organa;
- 4) praćenje razvoja najboljih dostupnih tehnika;
- 5) praćenje i razvoj monitoringa koji primenjuje operater;
- 6) reviziju i, po potrebi, ažuriranje uslova u dozvoli;
- 7) pristup javnosti sadržaju zahteva za izdavanje dozvole, izdatim dozvolama i rezultatima monitoringa;
- 8) registar rezultata monitoringa koji obavlja operater;
- 9) preduzimanje i drugih mera utvrđenih zakonom i drugim propisima.

Dozvola

Član 7.

Za rad postrojenja i obavljanje aktivnosti operater pribavlja dozvolu nadležnog organa.

Dozvolom se odobrava:

- 1) rad novog postrojenja i obavljanje njegove aktivnosti;
- 2) rad i bitne izmene u radu, odnosno funkcionisanju postojećeg postrojenja.

Dozvola se, izuzetno, može odnositi i na prestanak aktivnosti.

Dozvola se izdaje na period koji ne može biti duži od deset godina, za jedno ili više postrojenja na istom mestu kojim upravlja isti operater.

Zahtev za izdavanje dozvole

Član 8.

Operater podnosi nadležnom organu zahtev za izdavanje dozvole koji sadrži naročito podatke o:

- 1) postrojenju i njegovoj aktivnosti;
- 2) sirovinama i pomoćnom materijalu, drugim materijama i energiji koji se koriste u postrojenju ili se u njemu stvaraju;
- 3) izvorima emisija koje potiču iz postrojenja;

- 4) uslovima karakterističnim za lokaciju na kojoj se postrojenje nalazi;
- 5) prirodi i količini predviđenih emisija koje iz postrojenja dospevaju u vodu, vazduh i zemljište;
- 6) identifikovanim značajnim uticajima emisija na životnu sredinu i mogućnosti uticaja na veću udaljenost;
- 7) predloženoj tehnologiji i drugim tehnikama kojima se sprečavaju ili, ako to nije moguće, smanjuju emisije;
- 8) najboljim dostupnim tehnikama koje operater aktivnosti novog ili postojećeg postrojenja primenjuje ili planira da primeni radi sprečavanja ili smanjenja zagađivanja;
- 9) merama za smanjenje nastajanja i uklanjanje otpada koji nastaje prilikom funkcionisanja postrojenja;
- 10) merama za efikasno korišćenje energije;
- 11) planiranim merama monitoringa emisija u životnu sredinu;
- 12) prikaz glavnih alternativa koje je operater razmatrao;
- 13) netehnički prikaz podataka na kojima se zahtev zasniva;
- 14) drugim merama čije preduzimanje se planira u skladu sa propisima.

Ako je operater u pribavljanju dokaza u skladu sa drugim propisima obezbedio neke od podataka iz stava 1. ovog člana prilaže ih uz zahtev za izdavanje dozvole.

Nadležni organ može zatražiti dodatne podatke u određenim oblastima za izdavanje dozvole.

Ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: ministar) bliže uređuje sadržaj, izgled i način popunjavanja zahteva, kao i druga pitanja od značaja za podnošenje zahteva za izdavanje dozvole.

Dokumentacija koja se prilaže uz zahtev

Član 9.

Uz zahtev za izdavanje dozvole podnosilac zahteva prilaže sledeću dokumentaciju:

- 1) projekat za planirano, odnosno izgrađeno postrojenje;
- 2) izveštaj o poslednjem tehničkom pregledu;
- 3) plan vršenja monitoringa;
- 4) rezultate merenja zagađivanja činilaca životne sredine ili drugih parametara u toku trajanja probnog rada;
- 5) plan upravljanja otpadom;
- 6) plan mera za efikasno korišćenje energije;
- 7) plan mera za sprečavanje udesa i ograničavanje njihovih posledica;

8) plan mera za zaštitu životne sredine posle prestanka rada i zatvaranja postrojenja;

9) akt o pravu korišćenja prirodnih resursa;

10) izjavu kojom potvrđuje da su informacije sadržane u zahtevu istinite, tačne, potpune i dostupne javnosti;

11) dokaz o uplaćenju administrativnoj taksi.

Pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana podnosilac zahteva, zavisno od postrojenja, prilaže:

1) za nova postrojenja - saglasnost na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu i saglasnost na procenu opasnosti od udesa;

2) za postojeća postrojenja - saglasnost na studiju uticaja zatečenog stanja, procenu opasnosti od udesa i program mera prilagođavanja rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti uslovima propisanim ovim zakonom.

Vlada propisuje bližu sadržinu programa mera iz stava 2. tačka 2) ovog člana.

III. POSTUPAK IZDAVANJA DOZVOLE

Razmatranje zahteva

Član 10.

Nadležni organ razmatra podneti zahtev i ako zahtev ne sadrži propisane podatke i/ili dokumentaciju zatražiće od podnosioca zahteva da, u primerenom roku, dostavi podatke, dokumentaciju ili informacije koje nedostaju.

Ako podnosilac zahteva ne dostavi podatke, dokumentaciju i informacije u određenom roku nadležni organ će bez odlaganja doneti zaključak o odbacivanju zahteva.

Nadležni organ vrši proveru podataka i informacija sadržanih u zahtevu za izdavanje dozvole, primenjivosti predloženog programa mera iz člana 9. stav 2. tačka 2) ovog zakona i drugih podataka iz zahteva, kao i priložene dokumentacije.

Obaveštavanje organa i organizacija i javnosti

Član 11.

Nadležni organ obaveštava organe i organizacije u oblasti: poljoprivrede, vodoprivrede, šumarstva, planiranja, izgradnje, saobraćaja, energetike, rudarstva, zaštite kulturnih dobara, zaštite prirode i dr. kao i organe lokalne samouprave na čijoj teritoriji se planira aktivnost, odnosno nalazi postrojenje (u daljem tekstu: drugi organi i organizacije) i zainteresovanu javnost o prijemu zahteva, u roku od pet dana od dana prijema urednog zahteva za izdavanje dozvole.

Nadležni organ na zahtev drugih organa i organizacija iz stava 1. ovog člana dostavlja kopiju zahteva za izdavanje dozvole i stavlja na uvid odgovarajuću dokumentaciju iz člana 9. ovog zakona.

Na zahtev zainteresovane javnosti nadležni organ dostaviće kopiju zahteva za izdavanje dozvole.

Podnosilac zahteva iz stava 3. ovog člana snosi troškove izrade i dostavljanja kopije zahteva za izdavanje dozvole, u propisanom iznosu.

Drugi organi i organizacije i predstavnici zainteresovane javnosti dostavljaju svoja mišljenja nadležnom organu u roku od 15 dana od dana prijema obaveštenja iz stava 1. ovog člana.

Nacrt dozvole

Član 12.

Nadležni organ je dužan da nacrt dozvole izradi u roku od 45 dana od dana prijema urednog zahteva za izdavanje dozvole. Prilikom izrade nacrt dozvole nadležni organ razmatra mišljenja drugih organa i organizacija i zainteresovane javnosti.

Nadležni organ je dužan da o nacrtu dozvole i o mogućnosti uvida u prateću dokumentaciju obavesti druge organe i organizacije i javnost, u roku od pet dana od dana prijema takvog zahteva.

Nadležni organ na zahtev drugih organa i organizacija iz stava 1. ovog člana bez odlaganja dostavlja kopiju nacrt dozvole.

Na zahtev zainteresovane javnosti nadležni organ dostaviće kopiju nacrt dozvole.

Podnosilac zahteva iz stava 4. ovog člana snosi troškove izrade i dostavljanja kopije nacrt dozvole, u propisanom iznosu.

Drugi organi i organizacije i predstavnici zainteresovane javnosti mogu nadležnom organu dostaviti svoja mišljenja o nacrtu dozvole, u roku od 15 dana od dana prijema obaveštenja iz stava 2. ovog člana.

Nadležni organ nacrt dozvole zajedno sa zahtevom operatera i pratećom dokumentacijom, mišljenjima drugih organa i organizacija i zainteresovane javnosti datih na nacrt dozvole, dostavlja tehničkoj komisiji, u roku od 10 dana od isteka roka iz stava 6. ovog člana.

Tehnička komisija

Član 13.

Za ocenu uslova utvrđenih u nacrtu dozvole nadležni organ obrazuje tehničku komisiju.

Aktom o obrazovanju tehničke komisije određuje se njen sastav, zadaci i druga pitanja od značaja za rad tehničke komisije.

Predsednik tehničke komisije imenuje se iz reda zaposlenih ili postavljenih lica u nadležnom organu.

Za članove tehničke komisije mogu biti imenovana lica sa visokom stručnom spremom odgovarajuće struke, odnosno smeru i odgovarajućim stručnim rezultatima, a iz reda:

- 1) zaposlenih ili postavljenih lica u nadležnom organu;
- 2) zaposlenih ili postavljenih lica u drugim organima i organizacijama;
- 3) nezavisnih stručnjaka.

Članovi tehničke komisije ne mogu biti lica koja su:

- 1) učestvovala u izradi studije o proceni uticaja koja je predmet ocene;
- 2) osnivači pravnog lica ili preduzetnik koji je izradio studiju o proceni uticaja ili zaposleni kod tih lica;
- 3) osnivači ili zaposleni kod nosioca projekta, odnosno operatera;
- 4) bračni drugovi, krvni srodnici do četvrtog stepena srodstva i srodnici po tazbini do drugog stepena srodstva lica navedenih u tač. 1) do 3).

Razmatranje nacrtu dozvole

Član 14.

Tehnička komisija razmatra zahtev operatera i priloženu dokumentaciju, nacrt dozvole, mišljenja drugih organa i organizacija i zainteresovane javnosti iz člana 12. stav 1. ovog zakona, kao i mišljenja pribavljena u postupku razmene informacija i konsultacija o prekograničnom uticaju.

Radu tehničke komisije može prisustvovati operater ili lice koje on ovlasti.

Tehnička komisija analizira naročito:

- 1) studiju o proceni uticaja na životnu sredinu, odnosno studiju o proceni zatečenog stanja na životnu sredinu;
- 2) očekivane lokalne i šire uticaje rada postrojenja na životnu sredinu;
- 3) primenu najboljih dostupnih tehnika;
- 4) očekivane ekonomske i socijalne posledice i promene stanja životne sredine na konkretnoj lokaciji, kao i očekivane posledice na život i zdravlje stanovništva;
- 5) dokumentaciju iz člana 9. stav 1. tač. 3) do 7) ovog zakona;
- 6) ispunjenost uslova iz nacrtu dozvole koji se odnose na tač. 1) do 5) ovog stava.

Tehnička komisija izrađuje izveštaj koji bez odlaganja dostavlja nadležnom organu.

Odlučivanje

Član 15.

Nadležni organ odlučuje o izdavanju dozvole na osnovu zahteva operatera, priložene dokumentacije, izveštaja i ocene tehničke komisije, kao i pribavljenih mišljenja drugih organa i organizacija i zainteresovane javnosti, u roku od 120 dana od dana prijema urednog zahteva za izdavanje dozvole.

U izuzetnim slučajevima, na zahtev operatera ili na inicijativu nadležnog organa, rok iz stava 1. ovog člana može se produžiti, ali ne duže od 240 dana od dana prijema urednog zahteva.

O produženju roka iz stava 2. ovog člana, razlozima, kao i novom roku za donošenje odluke, nadležni organ obaveštava podnosioca zahteva.

Nadležni organ rešenjem odlučuje o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju zahteva za izdavanje dozvole.

Nadležni organ će odbiti zahtev za izdavanje dozvole ako:

- 1) postrojenje za obavljanje aktivnosti za koju se zahteva dozvola ne ispunjava propisane uslove;
- 2) na osnovu podataka i dokumentacije sadržanih u zahtevu nisu ispunjeni uslovi za primenu propisanih standarda životne sredine;
- 3) zahtev sadrži netačne podatke koji su od uticaja na izdavanje dozvole.

Rešenje o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju zahteva za izdavanje dozvole nadležni organ dostavlja operateru i o tome obaveštava druge organe i organizacije i javnost u roku od osam dana od dana donošenja rešenja.

Protiv rešenja nadležnog organa iz stava 4. ovog člana nije dopuštena žalba i može se pokrenuti upravni spor.

Uslovi koji se utvrđuju dozvolom

Član 16.

Dozvolom se utvrđuju uslovi za rad postrojenja i obavljanje aktivnosti i obaveze operatera u zavisnosti od prirode aktivnosti i njihovog uticaja na životnu sredinu.

Dozvola sadrži uslove koji se odnose na:

- 1) primenu najboljih dostupnih tehnika ili drugih tehničkih uslova i mera;
- 2) mere iz studije o proceni uticaja na životnu sredinu ili studije o proceni uticaja zatečenog stanja na životnu sredinu;
- 3) granične vrednosti emisija zagađujućih materija utvrđene za dato postrojenje;
- 4) mere zaštite vazduha, vode i zemljišta;

- postrojenja;
- 5) mere koje se odnose na upravljanje otpadom koji nastaje pri radu
 - 6) mere za smanjenje buke i vibracija;
 - 7) mere koje se odnose na efikasno korišćenje energije;
 - 8) zahteve za monitoring emisija sa:
 - specificiranom metodologijom;
 - definisanom učestalošću merenja;
 - definisanim pravilima za tumačenje rezultata merenja;
 - utvrđenom obavezom dostavljanja podataka nadležnom organu;
 - 9) mere za sprečavanje udesa i otklanjanje njihovih posledica;
 - 10) smanjenje zagađenja, uključujući i prekogranično zagađenje životne sredine;
 - 11) mere predviđene za početak rada, za trenutno zaustavljanje u slučaju poremećaja u funkcionisanju postrojenja, kao i za prestanak rada postrojenja;
 - 12) preduzimanje mera zaštite životne sredine posle prestanka aktivnosti u cilju izbegavanja rizika od zagađenja i vraćanja lokacije u zadovoljavajuće stanje;
 - 13) način i učestalost izveštavanja i obim podataka sadržanih u izveštaju koji se dostavlja nadležnom organu u skladu sa propisima;
 - 14) rezultate revizije uslova i obaveza utvrđenih dozvolom;
 - 15) druge specifične zahteve.

Ako se prema određenom standardu kvaliteta životne sredine zahtevaju strožiji uslovi od onih koji se mogu postići primenom najboljih dostupnih tehnika, dozvola sadrži dodatne mere kojima se obezbeđuje primena ovih standarda.

U slučaju iz stava 3. ovog člana nadležni organ dozvolom utvrđuje mere i rokove za primenu standarda kvaliteta životne sredine, propisanih u skladu sa zakonom, a naročito:

- 1) datum od kada se standardi primenjuju i područja na koja se odnose;
- 2) najviši i najniži prihvatljiv nivo zagađujućih materija i buke u životnoj sredini;
- 3) određene parametre, proceduru monitoringa i metode kojima se utvrđuju prekoračenja standarda, kao i mere koje se preduzimaju u tom slučaju.

Dozvola može sadržati privremeno oslobađanje od pridržavanja određenih uslova, ukoliko se usvojenim sanacionim programom obezbeđuje primena mera koje vode ka smanjenju zagađenja i ispunjenju uslova.

Vlada utvrđuje kriterijume za određivanje najboljih dostupnih tehnika, za primenu standarda kvaliteta životne sredine, kao i za određivanje graničnih vrednosti emisija u dozvoli.

Ministar bliže propisuje sadržinu i izgled dozvole.

Ministar propisuje uslove za primenu najboljih dostupnih tehnika.

Obaveze operatera

Član 17.

Operater je obavezan da:

- 1) postupava u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli;
- 2) dostavi nadležnom organu rezultate monitoringa;
- 3) obaveštava nadležni organ o svakoj promeni u radu, odnosno funkcionisanju postrojenja ili o udesu, sa mogućim vidljivim uticajima na životnu sredinu ili zdravlje ljudi;
- 4) dostavlja nadležnom organu godišnji izveštaj o vršenju aktivnosti za koje je dozvola izdata;
- 5) obaveštava nadležni organ o planiranoj promeni operatera;
- 6) izvrši sve mere koje nadležni organ utvrdi posle prestanka važnosti dozvole.

Operater je dužan da vrši monitoring sprovođenjem plana monitoringa iz člana 9. stav 1. tačka 3) ovog zakona i u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli koji se odnose na zahteve za monitoring emisija.

Vlada bliže uređuje način i metode monitoringa.

Na zahtev nadležnog organa koji izdaje dozvolu ili inspektora, operater je obavezan da:

- 1) dostavi podatke nadležnom organu neophodne za izdavanje, izmenu ili prestanak važnosti dozvole;
- 2) omogući inspekciji uvid u dokumentaciju koju čuva u vezi sa izdavanjem dozvole, obezbedi pristup uzorcima i mestima za monitoring određenim u dozvoli i omogući im nesmetano pribavljanje informacija o postupanju u skladu sa uslovima u dozvoli.

Ako zagađenje potiče iz postrojenja koje ima dozvolu ili podleže izdavanju dozvole, operater će o svom trošku sanirati posledice zagađenja u najkraćem mogućem roku, uzimajući u obzir tehničke i ekonomske mogućnosti.

Ako operater ne izvrši sanaciju nadležni organ će sanirati zagađenje o trošku operatera.

Operater je dužan da za vreme važenja dozvole i najmanje pet godina posle prestanka važenja dozvole čuva svu dokumentaciju u vezi sa izdavanjem dozvole, monitoringom i inspekcijским nadzorom nad obavljanjem aktivnosti.

Revizija dozvole

Član 18.

Izdana dozvola podleže ponovnom razmatranju (u daljem tekstu: revizija) najmanje dva puta u toku važenja.

Postupak revizije nadležni organ pokreće po službenoj dužnosti ili na zahtev operatera i vrši se u skladu sa čl. 10. do 15. ovog zakona .

Nadležni organ po službenoj dužnosti pokreće postupak revizije, ako:

1) je zagađenje koje prouzrokuje postrojenje takvog značaja da je potrebno izvršiti reviziju postojećih graničnih vrednosti emisija, ili je takve nove vrednosti potrebno utvrditi u dozvoli;

2) postoji opasnost da zagađenje prouzrokuje štetu ili nastane šteta po životnu sredinu i zdravlje ljudi;

3) suštinske promene u najboljim dostupnim tehnikama omogućavaju značajno smanjenje emisija bez velikih dodatnih troškova;

4) promene u zahtevima za bezbednost u radu postrojenja ili sigurnost određene aktivnosti zahtevaju uvođenje novih tehnika;

5) izmene u propisima o zaštiti životne sredine to zahtevaju.

U slučajevima iz stava 3. ovog člana revizija dozvole vrši se u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja o nastalom slučaju.

Ako nadležni organ pokrene postupak za reviziju dozvole obavestiće operatera o razlozima za to i zatražiti da u određenom roku dostavi podatke iz člana 8. ovog zakona.

Promena operatera

Član 19.

U slučaju promene operatera, nadležni organ će, u roku od pet dana od dana prijema tog obaveštenja, izvršiti promenu u dozvoli bez sprovođenja revizije i o tome obavestiti operatera, kao i nadležni organ na čijoj teritoriji operater ima sedište.

Revizija uslova u dozvoli

Član 20.

U slučaju revizije dozvole po službenoj dužnosti, kao i planirane izmene u postrojenju ili njegovom radu koja ne čini bitnu izmenu u smislu ovog zakona, nadležni organ može izmeniti uslove utvrđene dozvolom.

Ako veliki broj izmena u dozvoli otežava efikasnu kontrolu aktivnosti nadležni organ može zatražiti od operatera da dostavi novi zahtev za izdavanje dozvole.

Produženje važnosti dozvole

Član 21.

Rok na koji je izdata dozvola može se produžiti na zahtev operatera.

Zahtev iz stava 1. ovog člana operater podnosi najkasnije četiri meseca pre isteka roka njene važnosti.

Produženje važenja dozvole vrši se na način i po postupku propisanim za njeno izdavanje.

Prestanak važenja dozvole

Član 22.

Dozvola može prestati da važi, ako:

- 1) istekne rok na koji je izdata;
- 2) operater to zahteva;
- 3) operater ne započne rad postrojenja u roku od 12 meseci od dana dobijanja dozvole, a ne podnese zahtev za izmenu uslova iz dozvole u tom periodu;
- 4) operater prestane da ispunjava neki od uslova koji je utvrđen dozvolom;
- 5) operater nema tehničkih i finansijskih sredstava za zadovoljavajuće ispunjavanje svojih obaveza utvrđenih dozvolom;
- 6) nadležni organ utvrdi da je operater u zahtevu za izdavanje dozvole podneo netačne podatke ili falsifikovao dokumenta od značaja za izdavanje dozvole ili operater neprestano odlaže krajnji rok za podnošenje traženih podataka, kao i u drugim slučajevima koje utvrdi inspektor;
- 7) operater ne vrši monitoring i ne dostavlja podatke u skladu sa ovim zakonom;
- 8) operater u ostavljenom roku ne postupi po zahtevu inspektora ili ne preduzme naložene mere;
- 9) operater bude dva puta uzastopno kažnjen za privredni prestup ili prekršaj u skladu sa ovim ili posebnim zakonom;
- 10) je pokrenut stečajni postupak, a aktivnost ne nastavi drugi operater.

Nadležni organ zaključkom pokreće postupak za prestanak važenja dozvole i o tome obaveštava operatera u roku od pet dana od dana pokretanja postupka uz obrazloženje razloga za pokretanje postupka.

Protiv zaključka iz stava 2. ovog člana operater može izjaviti žalbu u roku od osam dana od dana prijema zaključka.

Rešenje o prestanku važenja dozvole je konačno u upravnom postupku.

Protiv rešenja o prestanku važenja dozvole operater može pokrenuti upravni spor.

Rešenjem o prestanku važenja dozvole utvrđuju se i obavezne mere staranja o postrojenju i lokaciji posle prestanka aktivnosti operatera da bi se izbegao rizik po životnu sredinu, zdravlje ljudi i materijalna dobra.

Način obaveštavanja drugih organa, organizacija i javnosti

Član 23.

Nadležni organ dužan je da obaveštava druge organe i organizacije i javnost u slučajevima iz čl. 11, 12. i 15. ovog zakona putem medija i to najmanje u jednom lokalnom listu koji izlazi na području koje će biti zahvaćeno uticajem aktivnosti i postrojenja, kao i putem interneta.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana nadležni organ dostavlja u pisanoj formi obaveštenje drugim organima i organizacijama.

Obaveštenje iz st. 1. i 2. ovog člana sadrži podatke o:

- 1) nazivu i sedištu, odnosno imenu i adresi operatera;
- 2) lokaciji na kojoj se planira ili obavlja aktivnost za koju se zahteva dozvola;
- 3) aktivnosti i postrojenju;
- 4) roku za dostavljanje mišljenja;
- 5) mestu i vremenu za javni uvid u podneti zahtev za izdavanje dozvole, prateću dokumentaciju ili nacrt dozvole;
- 6) rešenju o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju zahteva za izdavanje dozvole, posebno razlozima na kojima se rešenje zasniva, kao i o svakom daljem obnavljanju dozvole.

Ako zahtev operatera za izdavanje dozvole, nacrt dozvole ili dozvola sadrže poslovnu tajnu ili podatak koji, u skladu sa zakonom, zahteva ograničen pristup javnosti za dobijanje informacija, nadležni organ može odlučiti da za određene delove zahteva, odnosno nacrt dozvole ili dozvole ograniči pristup javnosti.

O odluci o ograničavanju pristupa javnosti za dobijanje informacija u smislu stava 4. ovog člana, nadležni organ je dužan da obavesti javnost na način utvrđen u stavu 1. ovog člana, a organe iz člana 11. stav 1. ovog zakona na način utvrđen u stavu 2. ovog člana, u roku od pet dana od dana donošenja odluke.

Ograničenje iz stava 4. ovog člana ne odnosi se na informacije o emisijama, rizicima od udesa, rezultate monitoringa i inspeksijskog nadzora.

Razmena informacija o prekograničnom uticaju

Član 24.

Razmenu informacija o prekograničnom uticaju rada postrojenja i aktivnosti na životnu sredinu vrši Ministarstvo.

Ako rad nekog postrojenja može imati značajan negativan uticaj na životnu sredinu druge države ili ako država čija životna sredina može biti značajno ugrožena to zatraži, Ministarstvo, u postupku konsultacija, dostavlja drugoj državi na mišljenje informacije, i to:

- 1) o zahtevu za izdavanje dozvole, uključujući i opis podataka iz člana 8. ovog zakona;

- 2) o nadležnom organu koji donosi odluku o izdavanju dozvole;
- 3) o prirodi odluke koja može biti doneta;
- 4) o postupku učešća javnosti, uključujući i zainteresovanu javnost.

O odluci o izdavanju dozvole ili odbijanju zahteva za njeno izdavanje, Ministarstvo obaveštava drugu državu koja je bila konsultovana u postupku odlučivanja, dostavljanjem informacija, i to:

- 1) o sadržaju odluke o izdavanju dozvole, odnosno odbijanju zahteva za izdavanje dozvole;
- 2) o razlozima na kojima se odluka zasniva, uključujući informacije o postupku učešća javnosti.

Konsultacije o prekograničnom uticaju vrše se na način i u rokovima koji se utvrđuju sporazumima između nadležnih organa država na principima reciprociteta i ravnopravnosti.

O primljenim informacijama o prekograničnom uticaju postrojenja i aktivnosti u drugoj državi Ministarstvo obaveštava javnost na način utvrđen u članu 23. stav 1. ovog zakona.

Rezultate konsultacija i pribavljenog mišljenja zainteresovane javnosti Ministarstvo uzima u obzir prilikom davanja mišljenja nadležnom organu druge države.

Registar izdatih dozvola

Član 25.

Registar izdatih dozvola kao deo informacionog sistema životne sredine vodi nadležni organ.

Uvid u registar izdatih dozvola je javan.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja registra iz stava 1. ovog člana.

IV. NADZOR

Upravni nadzor

Član 26.

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor vrši Ministarstvo preko inspektora za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: inspektor) u okviru delokruga utvrđenog ovim zakonom.

Poverava se autonomnoj pokrajini vršenje inspekcijskog nadzora nad postrojenjima i aktivnostima za koje dozvolu u skladu sa ovim zakonom izdaje nadležni pokrajinski organ.

Poverava se jedinici lokalne samouprave vršenje inspekcijskog nadzora nad postrojenjima i aktivnostima za koje dozvolu u skladu sa ovim zakonom izdaje nadležni organ lokalne samouprave.

Prava i dužnosti inspektora

Član 27.

U vršenju inspekcijskog nadzora, inspektor ima pravo i dužnost da utvrđuje:

- 1) da li nova postrojenja imaju dozvolu izdatu u skladu sa ovim zakonom;
- 2) da li su postojeća postrojenja podnela zahtev za izdavanje dozvole u skladu sa ovim zakonom;
- 3) da li se rad postrojenja odvija u skladu sa uslovima iz izdate dozvole;
- 4) svaku promenu u radu, odnosno funkcionisanju postrojenja;
- 5) sprovođenje drugih propisanih mera zaštite životne sredine.

Ovlašćenja inspektora

Član 28.

U vršenju inspekcijskog nadzora iz člana 27. ovog zakona inspektor je ovlašćen da:

- 1) zabrani upotrebu objekta, odnosno rad postrojenja i obavljanje aktivnosti dok se ne pribavi dozvola;
- 2) zabrani rad postrojenja, odnosno obavljanje aktivnosti ako se to čini protivno uslovima propisanim u dozvoli;
- 3) naredi pribavljanje dozvole u skladu sa ovim zakonom;
- 4) naredi preduzimanje mera i uslova utvrđenih u dozvoli;
- 5) naredi dostavljanje podataka neophodnih za izdavanje, izmenu ili prestanak važnosti dozvole;
- 6) naredi izvršenje mera staranja o postrojenju i lokaciji posle prestanka aktivnosti, ako je dozvola prestala da važi;
- 7) naredi izvršenje i drugih propisanih obaveza u određenom roku.

Na rešenje inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Na rešenje inspektora u vršenju poverenih poslova iz člana 26. st. 3. i 4. ovog zakona može se izjaviti žalba ministru u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Žalba na rešenja inspektora iz st. 2. i 3. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.

Rešenja ministra po žalbi iz st. 2. i 3. ovog člana su konačna.

V. KAZNE NE ODREDBE

1. Privredni prestupi

Član 29.

Novčanom kaznom od 150.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup operater - pravno lice ako:

- 1) otpočne rad postrojenja i obavljanje njegovih aktivnosti bez dozvole (član 7. stav 1);
- 2) ne postupa u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli (član 17. stav 1. tačka 1);
- 3) ne dostavlja nadležnom organu rezultate monitoringa (član 17. stav 1. tačka 2);
- 4) ne obaveštava nadležni organ o svakoj promeni u radu, odnosno funkcionisanju postrojenja ili o udesu (član 17. stav 1. tačka 3);
- 5) ne dostavlja nadležnom organu godišnji izveštaj o vršenju aktivnosti za koje je dozvola izdata (član 17. stav 1. tačka 4);
- 6) ne obaveštava nadležni organ o planiranoj promeni operatera (član 17. stav 1. tačka 5);
- 7) ne izvrši sve mere koje je utvrdio nadležni organ posle prestanka važenja dozvole (član 17. stav 1. tačka 6);
- 8) ne izvrši sanaciju posledica zagađenja u najkraćem mogućem roku i o svom trošku (član 17. stav 5).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu - operateru novčanom kaznom od 30.000 do 200.000 dinara.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se strano pravno lice - operater novčanom kaznom od 150.000 do 3.000.000 dinara ako ima predstavništvo na teritoriji Republike Srbije.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u stranom pravnom licu - operateru novčanom kaznom od 30.000 do 200.000 dinara.

2. Prekršaji

Član 30.

Novčanom kaznom od 30.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - operater ako:

- 1) ne dostavi podatke nadležnom organu neophodne za izdavanje, izmenu ili prestanak važenja dozvole (član 17. stav 4. tačka 1);

2) onemogućiti inspekciji uvid u dokumentaciju koju čuva u vezi sa izdavanjem dozvole, ne obezbedi pristup uzorcima i mestima za monitoring određenim u dozvoli i onemogućiti im nesmetano pribavljanje informacija o postupanju u skladu sa uslovima u dozvoli (član 17. stav 4. tačka 2);

3) za vreme važenja dozvole i najmanje pet godina posle prestanka važenja dozvole ne čuva svu dokumentaciju u vezi sa izdavanjem dozvole, monitoringom i inspekcijom nadzorom nad obavljanjem aktivnosti (član 17. stav 7);

4) ne postupa po rešenju inspektora (član 28).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu - operateru novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i operater kao fizičko lice novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 dinara.

Novčane kazne za odgovorno lice u nadležnom organu

Član 31.

Novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom organu ako:

1) donese odluku o izdavanju dozvole suprotno propisanom postupku (čl. 10-13, član 15. st. 1-6);

2) izda dozvolu koja ne sadrži propisane uslove (član 16. st. 1-5);

3) ne izvrši reviziju dozvole (član 18);

4) ne donese rešenje o prestanku važenja dozvole u skladu sa propisanim uslovima (član 22);

5) ne obaveštava druge organe, organizacije i javnost na propisani način (član 23);

6) ne vodi registar izdatih dozvola i onemogućiti uvid u registar (član 25. st. 1. i 2).

Zaštitne mere

Član 32.

Za privredni prestup iz člana 29. ovog zakona, pored propisane novčane kazne, pravnom licu se može izreći mera zabrane obavljanja određene privredne delatnosti, a odgovornom licu mera zabrane vršenja određene dužnosti u trajanju do deset godina.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Program usklađivanja

Član 33.

Program usklađivanja pojedinih privrednih grana sa odredbama ovog zakona donosi Vlada, na predlog Ministarstva i u saradnji sa drugim organima i organizacijama.

Predlog iz stava 1. ovog člana Ministarstvo je dužno da dostavi Vladi u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

U roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona Vlada će propisati privremene granične vrednosti emisija u vazduh i vodu za prvih pet godina usklađivanja pojedinih privrednih grana sa odredbama ovog zakona.

Obaveze operatera postojećih postrojenja

Član 34.

Za postojeća postrojenja i aktivnosti operater će pribaviti dozvolu najkasnije do 2015. godine u skladu sa Programom usklađivanja pojedinih privrednih grana sa odredbama ovog zakona.

Operater podnosi zahtev za izdavanje dozvole najkasnije godinu dana pre roka utvrđenog programom iz člana 33. ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 35.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".